

20.10.2014

Valtiovarainministeriö

LAUSUNTO LUONNOKSESTA ALUEHALLINTOVIRASTOISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa lausuntonaan luonnoksesta aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta seuraavaa:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto puoltaa ehdotusta hallinto- ja kehittämispalvelutehtävien kokoamisesta yhteen aluehallintoviraston siten, että hallinto- ja kehittämispalvelutehtäviä hoidettaisiin edelleen alueellisesti hajautetusti kaikkien aluehallintovirastojen toimipaikoissa. Myönteistä asetusluonnoksessa on se, että tavoitteiksi nousevat asiakasnäkökulma ja palvelujen tehostaminen.

Pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue näkee luonnoksessa esitetävän hallinto- ja kehittämispalveluiden vastuualueen palvelujen tärkeänä tehtävänä tukea aluehallintovirastojen kansallisen turvallisuuden (laajan turvallisuuskäsityksen, kokonaisturvallisuuden sekä sisäisen turvallisuuden) kannalta keskeisten tehtävien varmistamista.

Uudistuksen säästötavoitteissa on välttämätöntä huomioida aluehallintovirastojen palvelujen ja toiminnan varmistamisen ja turvallisuuden vaatimukset esimerkiksi toimitilaturvallisuuskysymyksissä ja voimakkaasti kehittyvässä kybertoimintaympäristössä sekä viestinnän että kyberturvallisuuden näkökulmista. Nämä vaatimukset voivat edellyttää myös uusia voimavaroja. Asetuksen perustelumuiotiossa tulisi tavoiteasetannassa huomioida siis hallintopalvelujen hyvän saatavuuden ja laadun sekä asiantuntemuksen ominaisuuksina korostaa luotettavuuden ja häiriöttömyyden - siis turvallisuuden ja varautumisen - näkökulmia.

20.10.2014

Asetusluonnos

Luonnoksen pykälässä 5 määritetään vastuualueen tehtävät. Pykälän 1 momentin kohtia 1, 2, 4 ja 8 esitetään tarkistettavaksi seuraavasti:

- 1) **Esitetään muotoon:** Henkilöstöpolitiikan ja henkilöstösuunnittelun valmistelu- ja tukitehtävät...

Perustelut: Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuunnittelu sekä niitä koskeva johtaminen ja päätöksenteko kuuluvat kunkin viraston ja viraston vastuualueiden johdon keskeisiin tehtäviin. Tämä tulee huomioida myös muistion sanamuodoissa. Henkilöstöpolitiikan osalta ehdotettu vastuualue ei voi vastata henkilöstöpolitiikasta – se on virastojen ja vastuualueiden toimivan johdon tehtävä (Muistioloennos 2.10.2014 sivu 8.). Sama periaate koskee myös mm. henkilöstösuunnittelua. Ehdotettu vastuualueen tehtäväksi tulee määrittää henkilöstösuunnittelun tukeminen, henkilöstösuunnittelun vastuun säilyessä virastojen ja vastuualueiden johdolla. Vastuualue ei niinkään voi määrittää henkilöstöstrategiaa, se kuuluu virastojen ja vastuualueiden tehtäviin. Ehdotettu vastuualue voi valmistella ja tukea asiantuntemuksellaan virastojen yhteisen henkilöstöstrategian luomista ja ylläpitoa.

- 2) **Esitetään muotoon:** Aluehallintovirastojen ja maistraattien palkkaus- ja työnantajapolitiikkaan liittyvät valtakunnalliset tukitehtävät...

Perustelut: palkkaus- ja työnantajapolitiikka kuuluvat virastojen johdon tehtäviin

- 4) **Poistetaan** sana ohjaus ja muutetaan muotoon: Tietohallintopalvelujen tuottaminen (tai järjestäminen...)...

Perustelut: tietohallintopalvelujen ohjaus kuuluu virastojen ja vastuualueiden johdon tehtäviin. Tuottamistehtävän (järjestämistehtävän) toteutus kuuluu hallinto- ja kehittämispalvelut vastuualueen johdon tehtäviin.

Poistetaan: Tietoturvan varmistamisen ohjaus. Esitetään korvattavaksi lauseella: aluehallintovirastojen kyberturvallisuutta koskevien teknologiaratkaisujen suunnittelu, toteutus ja ylläpito.

Perustelut: Tietoturvan varmistamisen ohjaus on virastojen johdon ja vastuualueiden johdon tehtävä, edelleen kyberturvallisuus on virastojen johdon ja vastuualueiden johdon johtamistehtäviin ja vastuuseen kuuluvia tehtäviä. Tietoturvallisuus ja kyberturvallisuus ovat vastuualueiden ja

20.10.2014

hallinnonalojen toiminnan ominaisuuksia samoin kuin muutkin ao. vastualueille ja hallinnonaloille kuuluvat turvallisuustehtävät.

Hallinto- ja kehittämispalvelujen tuotannon valtakunnallisesti keskitetty ohjaus varmistaa aluehallinnon kyberturvallisuuden teknologiaratkaisujen tehokkaan osaamisen hallinnan ja toisaalta riittävästi hajautetulla ja tarvittaessa toisiaan tukemaan kykenevällä toiminnallisella tuotantoverkostolla (henkilöstö ja toimipisteet) varmistetaan avaintehtävien ja toimintojen kriisinsietokyky myös kyberhäiriötilanteissa. Tehtävä toteuttaa kansallisessa kyberturvallisuusstrategiassa mainittujen kyberhäiriötilanteiden hallinnan periaatetta, jossa noudatetaan laillisuusperiaatetta ja voimassaolevaa toimialajakoa. Strategiassa todetaan, että (kyber) tilanteita johtavat toimivaltaiset viranomaiset ja poikkihallinnolliset yhteistyöelimet tukevat vastuuviranomaista.

Pykälä 8) **Esitetään lisättäväksi:** käännöspalveluiden koordinoititehtävät *työsuojelun vastuualuetta lukuun ottamatta.*

Työsuojelun vastuualue tulee organisoimaan käännöspalvelut itsenäisesti, mutta työsuojelu voisi saada kustannushyötyjä sitoutumalla hallinto- ja kehittämispalvelujen toteuttamaan yhteiseen kilpailutukseen.

Esitetään lisättäväksi kohtaan 14) Kohtiin 1) – 13) kuuluvat turvallisuus- ja varautumistehtävät aluehallintovirastojen ja vastuualueiden johdon määrittämällä tavalla. (Esimerkiksi virastopalveluissa ja toimitilahallinnossa)

Perustelut: Kohdalla korostettaisiin aluehallintovirastojen vastuualueiden ja hallinnonalojen yhteiskunnan turvallisuutta ja varautumista koskevien tehtävien keskeistä roolia ja edelleen painotettaisiin turvallisuuskäsitteiden huomioimista aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalveluiden vastuualueen tuottamien tukipalveluiden ominaisuutena.

Palvelutuotantoon liittyy myös kansallisesti merkittäviä turvallisuuskykyä, joten hallinto- ja kehittämispalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa on erikseen tarkasteltava esimerkiksi virkatyönä ja -vastuulla tuotettavat palvelut sekä palveluja mahdollisesti ulkoistettaessa sopimuksin varmistettava tuotantovarmuus ja toisaalta mm. tietoturvallisuus kriittisten palvelujen järjestämisessä.

20.10.2014

Luonnoksen pykälä 5 a: Hallinto- ja kehittämispalvelujen hoitaminen

Toiseksi kappaleeksi esitetään lisättäväksi kappale:

Vastuualueen on palvelujen järjestämisessä kiinnitettävä erityistä huomiota palvelujen tuotannon luotettavuuteen, häiriöttömyyteen ja turvallisuuteen sekä varautumiskysymyksiin varmistaen siten osaltaan aluehallintovirastojen vastuualueiden ja hallinnonalojen keskeisten kansalliseen turvallisuuteen liittyvät palvelut kaikissa oloissa.

Perustelut: Aluehallintovirasto on kahdeksan ministeriön hallinnonaloja koskevaa varautumisvelvoitetta sekä omassa toiminnassaan (aluehallinnossa) että valvontatehtävissään sekä joissakin tapauksissa toimivaltaisena viranomaisena sekä toimivaltaisten viranomaisten tukena toimiva aluehallintoviranomainen. Valmiuslainsäädännön varautumisvelvoite kohdistuu aluehallintovirastoon ja sen tehtäviin siten erityisen painavana. Edelleen aluehallintoviraston johdolla ja kaikilla vastuualueilla ja hallinnonaloilla on omaan erityislainsäädäntöön perustuvia turvallisuustehtäviä, joiden toimintaedellytysten turvaamista voidaan katsoa koskevan erityisen korkeat vaatimukset.

Valmiuslaki (1552/2011), Luku 3: Varautuminen

12 §

Varautumisvelvollisuus

Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

13 §

Varautumisen johtaminen, valvonta ja yhteensovittaminen

Varautumista johtaa ja valvoo valtioneuvosto sekä kukin ministeriö toimialallaan. Kukin ministeriö yhteensovittaa varautumista omalla toimialallaan. Varautumisen yhteensovittamisesta valtioneuvostossa säädetään erikseen.

20.10.2014

Muistiolounnos

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Asiakirjahallintotehtävät ja arkistonmuodostajatehtävät

Muistiolounnoksessa on tuotu hyvin esille asiakirjahallinnon tehtävät. Toiminnot on kuvattu tarkalla tasolla. Yksityiskohtaisia toiminnallisuuksia ei muistiolounnoksessa ole tarpeellista mainita, sillä operatiivista toimintaa ohjataan asiakirjahallinnon ohjeistuksella. Esitetään muutettavaksi seuraavat kohdat:

Hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualue hoitaisi aluehallintovirastojen kirjaamotoiminnan vastaten postitse, sähköpostitse ja sähköisen asioinnin kautta tulevien ~~ja lähtevien~~ asioiden rekisteröinnistä ~~sekä kirjaamon kautta tapahtuvasta asioiden siirtoon liittyvästä rekisteröinnistä aluehallintoviraston yleisen asianhallintajärjestelmän osalta~~. Kunkin aluehallintoviraston vastuualueen vastuulla olisi kuitenkin hoitaa vastuualueelta lähtevän toimenpiteen rekisteröinti ~~(asiakirjan tallentaminen asianhallintajärjestelmään)~~.

Asianhallintajärjestelmässä jokaisella aluehallintovirastolla olisi nykyiseen tapaan oma *diaaritunnus* ja diaarinumerosarjansa.

Hallinto- ja kehittämispalvelut –vastuualue vastaisi myös aluehallintovirastojen *asiakirjahallinnon* tietopalvelutehtävistä ~~mukaan lukien tähän liittyvä tilastointi- ja raportointi, sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille~~.

Muistiota olisi hyvä täydentää vastuiden osalta seuraavasti:

Asiakirjahallinnon prosessit omistaa hallinto- ja kehittämispalvelut-vastuualue. Asiakirjat omistaa ko. virasto, joka vastaa asiakirjahallinnon prosessien noudattamisesta ohjeiden mukaisesti.

20.10.2014

2. Tietohallinto- ja kehittämistehtävät (kohta 3.2.3.)

Muistion mukaan hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueen tietohallinto- ja kehittämistehtäviin koottaisiin muun muassa toiminnan kehittämissyksikön nykyisin kuuluvat tehtävät. Ehdotetaan, että toiminnan kehittämissyksikön viestinnän kehittämistehtävät liitettäisiin viestintään.

Tietohallinto- ja kehittämistehtävien osalta ei ole mainittu julkaisujärjestelmien toiminnallista ja teknistä tukea eikä järjestelmien teknistä varautumista ja valvontaa muun muassa verkkohyökkäyksien ja järjestelmän kaatumisen sattuessa. Kun tavoitteena on, että sähköisiä palveluja tarjotaan entistä enemmän julkaisujärjestelmiä (internet, intranet ja extranet, työtilat) hyödyntäen, on keskeistä turvata näiden kanavien tekninen tuki. Tekninen tuki tarjoaa ylläpitäjille ja käyttäjille teknistä ohjausta ja neuvontaa sekä koulutusta. Lisäksi teknisen tuen henkilöstö kehittäisi järjestelmiä teknisesti ja toimisi yhteistyössä järjestelmätoimittajien kanssa. Tällä hetkellä tehtävä on sijoitettu AVI:n tietohallintoon. Tehtävä soveltuu hyvin tietohallintotehtäviin, jolloin liittymät myös muiden järjestelmien ja hankkeiden kesken voidaan varmistaa. Vaihtoehtoisesti viestintää tulisi täydentää vastaavalla osaamisella ja resursseilla.

3. Viestinnän tehtävät (kohta 3.2.4)

Tehtävissä todetaan, että vastuualue *vastaisi* muun muassa viestinnän valtakunnallisten strategioiden ja suunnitelmien laatimisesta sekä valtakunnallisesta kriisiviestinnän varautumisen koordinoinnista. Viestintä ja sitä koskeva suunnittelu sekä viestinnän toteuttaminen ja varautuminen kuuluvat kunkin viraston ja viraston vastuualueiden johdon keskeisiin tehtäviin. Ehdotettu vastuualue *voi tukea ja valmistella* virastoja yhteisen viestintästrategian luomisessa, viestintäsuunnittelussa, varautumisessa ja ohjeistuksien laadinnassa. Tämä tulee ottaa huomioon muistion sanamuodoissa.

Tehtävissä todetaan, että niihin kuuluu huolehtia aluehallintovirastojen verkkoviestinnästä ja internet- ja intranet-sivujen päätoimittajuudesta. Tässä kohtaa tarkennuksena olisi syytä olla *sisällön* päätoimittajuus, mikäli tieto- ja kehittämispalvelut -yksikkö vastaisi *teknisestä* tuesta ja päätoimittajuudesta

20.10.2014

4. Yhteiset yleishallinnon tukitehtävät (kohta 3.2.8.)

Hallinto- ja kehittämispalvelut – vastuualueella hoidettaisiin myös eräitä yhteisiä yleishallinnon tukitehtäviä. Vastuualue osallistuisi lisäksi aluehallintovirastojen arvonimiprosessiin koordinoimalla prosessia ja hoitamalla prosessiin liittyvien lausuntojen pyytämisen. Varsinainen arvonimilausuntojen sisällöllinen valmistelu, esittely ja ratkaiseminen tehtäisiin kussakin aluehallintovirastossa.

Pelastustoimi- ja varautuminen -vastuualue kiinnittää huomiota siihen, että hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueen osallistumiseen aluehallintovirastojen arvonimiprosessin koordinoimiseen ja prosessiin liittyvien lausuntojen pyytämiseen, ei voi sisältyä osallistuminen hengenpelastusmitalien hakuprosessiin alkaen saapuneisiin hengenpelastusmitalihakemuksiin pyydettävistä lausunnoista ja päättyen jokaiselle mitalinesittäjälle lähetettävään kirjalliseen vastaukseen.

Perustelut

Hengenpelastusmitalista annetun tasavallan presidentin asetuksen (146/2011) mukaan hakuprosessin 1. vaihe hoidetaan nykyisin aluehallintovirastoissa. Hengenpelastusmitaliehdotukset lähetetään sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella teko on tapahtunut. Jokaisen aluehallintoviraston on hankittava tarvittava selvitys asiassa ja sen jälkeen lähetettävä asiakirjat ja oma lausuntonsa hengenpelastusmitalilautakunnalle Etelä-Suomen aluehallintovirastoon. Aluehallintovirastot voivat pyytää poliisilta selvityksen hengenpelastusmitalin myöntämisperusteiden olemassaolosta.

Asetuksen 4 §:n mukaan prosessin 2. vaihe eli ehdotusten käsittely tapahtuu hengenpelastusmitalilautakunnassa. Lautakunnan sihteerin tehtävät ja toimistotyö hoidetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastossa. Kyse on Etelä-Suomen aluehallintovirastoon eri aluehallintovirastoista saapuneiden hengenpelastusmitaliehdotusten valmistelusta ja esittelystä hengenpelastusmitalilautakunnalle. Tehtäviä hoidetaan nykyisin pelastustoimi ja varautuminen vastuualueella.

Hengenpelastusmitalilautakunta on itsenäinen toimielin.

Prosessin 3. vaiheeseen sisältyy lautakunnan ratkaisuehdotuksen toimittaminen sisäministeriölle, joka esittelee asian tasavallan presidentille. Toimittamisen hoitaa lautakunnan sihteerin. Hengenpelastusmitalin antaa tasavallan presidentti. Yhteydenotto sekä puhelimit-

20.10.2014

se että kirjallisesti mitalin saajaan hoidetaan lautakunnan sihteerin toimesta. Jokaiselle mitalinesittäjälle lähetetään kirjallinen vastaus.

Prosessin viimeiseen vaiheeseen (4. vaihe) sisältyy mitalin ja omistuskirjan luovuttaminen. Mitalin ja omistuskirjan luovuttaa se aluehallintovirasto, jonka toimialueella mitalinsaajan kotipaikka sijaitsee. Mitalin ja omistuskirjan luovuttaminen on eri aluehallintovirastoissa hoidettu pääasiassa ylijohtajan toimesta.

5. Johdon tuen yksikkö

Kaikkiin virastoihin perustettavaksi ehdotettujen johdon tuen yksiköiden tehtävänä olisi huolehtia viraston johtamiseen liittyvistä virastojen ylijohtajien välittömistä tukitehtävistä.

Johdon tuen yksiköiden tehtävänä olisi esimerkiksi *hoitaa sekä sisäiseen turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät sellaiset tehtävät, jotka eivät kuulu pelastustoimi- ja varautuminen vastuualueen tehtäviksi*. Lausetta esitetään poistettavaksi muistiosta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston pelastustoimi ja varautuminen vastuualue vastaa pääsääntöisesti nykyisin yllä mainituista tehtävistä ja hoitaa seuraavia tehtäviä

- varautuminen (ml. valmiusharjoitukset)
- sisäinen turvallisuus aluehallintoviraston toimialueella
- pelastustoimen lähialueyhteistyö
- alueelliset maanpuolustuskurssit.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että kaikkiin virastoihin perustettavien johdon tuen yksiköiden tehtäviin kuuluu ylijohtajan tuki ylijohtajan johtamistehtävässä. Siten maininta sisäisen turvallisuuden ja varautumisen tehtävistä johdon tuen yksikön osalta on tarpeeton, muutoin samalla tavalla tulisi luetella myös kaikkien muiden vastuualueiden johtamiseen liittyvät tukitehtävät.

Pelastustoimi- ja varautuminen vastuualue kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että johdon tuen yksikön tehtäviin voi sisältyä osallistuminen hengenpelastusmitalien valmisteluprosessiin ja hengenpelastusmitalien luovutustilaisuuksien järjestämiseen. Viitaten edellä kohdassa 1. todettuun, johdon tuen yksikön tehtävät eivät voi ulottua hengenpelastusmitalien myöntämisprosessiin. Myöntämisprosessista huolehtii tasavallan presidentin asetuksen nojalla hengenpelastusmitalilautakunta, jonka sihteerin tehtävien hoitaminen on säädetty

20.10.2014

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtäväksi ja tehtävää hoidetaan nykyisin pelastustoimi- ja varautuminen vastuualueella. Ainoastaan hengenpelastusmitalilautakunnan kokoustilaisuuden järjestämiseen voi Etelä-Suomen aluehallintoviraston johdon tuen yksikkö osallistua.

Ylijohtaja

Anneli Taina

Johtaja

Tuula-Kaarina Isosuo